

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych
Departament Polityki Europejskiej

Warszawa, 6 sierpnia 2018 r.

**Sprawozdanie dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich
z działalności Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii Unii Europejskiej
dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce w 2017 r.¹**

Streszczenie

Rok 2017 był ósmym pełnym rokiem wdrażania Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB). Funkcjonujące od lutego 2013 r. trzy główne cele SUERMB: ochrona morza, poprawa połączeń w regionie i wzrost dobrobytu nie uległy zmianie. Od czerwca 2015 r. realizowane są one w ramach 13 Obszarów Tematycznych (Policy Areas) i 4 Działań Horyzontalnych (Horizontal Actions).

25 kwietnia 2017 r. Rada UE przyjęła konkluzje ws. wdrażania strategii makroregionalnych UE. Przeprowadzono niewielką aktualizację Planu Działania, włączono również nowe projekty flagowe. Narodowi Koordynatorzy przyjęli regulamin działania (Rules of Procedure), doprecyzowujący tryb funkcjonowania tego gremium.

W 2017 r. zapadła decyzja o organizacji 10. Dorocznego Forum SUERMB w Polsce. Roli głównego organizatora podjął się Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP. Prowadzono działania zmierzające do wyłonienia partnera zagranicznego dla Urzędu Marszałkowskiego oraz powołano międzyresortową Grupę Roboczą ds. organizacji Forum w Polsce w 2019 r.

Intensyfikacji uległa dyskusja nt. miejsca strategii makroregionalnych w kontekście Wieloletnich Ram Finansowych po 2020 r. Inspirację dla dyskusji stanowiła m.in. publikacja raportu zleconego przez Komisję Europejską nt. potencjalnych powiązań strategii makroregionalnych z przyszłą polityką spójności.

Spis treści:

- 1. Rozwój SUERMB w roku 2017***
- 2. Spotkania Narodowych Koordynatorów SUERMB***
- 3. Koordynacja wdrażania SUERMB w Polsce***
- 4. SUERMB a programy operacyjne***
- 5. Zaangażowanie wybranych instytucji w SUERMB***
- 6. Wnioski***

---

¹ Zgodnie z par. 6 pkt. 5 Regulaminu Pracy Zespołu roboczego do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce z 18.11.2011 r. Narodowy Koordynator ds. SUERMB sporządza projekt rocznego sprawozdania z prac Zespołu dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich.

Przyjęcie konkluzji Rady UE ws. wdrażania strategii makroregionalnych UE (posiedzenie GAC, 25.04.2017 r.)

Impulsem do przygotowania konkluzji było pierwsze „Sprawozdanie z realizacji strategii makroregionalnych UE”, które KE przedłożyła Radzie w dniu 16 grudnia 2016 r.

Prezydencja maltańska rozpoczęła proces konsultacji konkluzji Rady podczas posiedzeń Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. strategii makroregionalnych (ang. *Friends of the Presidency Group – Macroregional Strategies*, FoP). Polska brała aktywny udział w wypracowaniu konkluzji Rady czego efektem było dodanie punktu odnoszącego się do poparcia przez Radę UE inicjatyw zmierzających do ustanowienia nowych strategii makroregionalnych UE. Dodanie tego punktu do konkluzji Rady było szczególnie istotne z uwagi na toczące się prace w zakresie opracowania Strategii Makroregionalnej dla obszaru Karpat, której inicjatorem jest strona polska.

Ponadto w konkluzjach Rady wskazano na kluczowe zapisy z punktu widzenia wdrażania SUERMB przez polskie instytucje, w tym na utrzymanie zasady '3 x nie' (brak nowych struktur, finansowania oraz prawodawstwa), zawarto apel o zwiększenie politycznego zaangażowania we wdrażanie strategii oraz dalsze integrowanie strategii makroregionalnych z politykami sektorowymi UE. Konkluzje postulują także wzmocnienie powiązań z odpowiednimi programami w ramach europejskiej współpracy terytorialnej.

W zakresie finansowania konkluzje wzywają Komisję Europejską do zapewnienia udziału strategii makroregionalnych w innych unijnych programach zarządzanych bezpośrednio przez Komisję, natomiast państwa członkowskie wspólnie z KE powinny wzmocniać powiązania między strategiami makroregionalnymi a unijnymi źródłami finansowania m.in. podczas planowania oraz określania celów i realizacji programów.

Rewizja Planu Działania SUERMB (marzec 2017 r.)

W marcu 2017 Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną wersję Planu Działania, m.in. w obszarach tematycznych Transport i Edukacja. W obszarze tematycznym Edukacja dodano nową akcję dotyczącą integracji uchodźców (*Recognising potential – easing the way for newly arrived refugees*). Plan Działania uzupełniono także o zapisy dotyczące procedury zmiany koordynatora obszaru tematycznego lub działania horyzontalnego.

Nowe projekty flagowe

W 2017 Narodowi Koordynatorzy zaakceptowali włączenie do Planu Działania nowych projektów flagowych, w tym m.in.:

- Urban Biogas Hubs: Enhancing the use of biogas for urban transport.
- Act Now: Action for Energy Efficiency in Baltic Cities.
- Winter Navigation Motorways of the Sea II, WINMOS II.
- Developing an evaluation model to assess prevention measures, EVAPREM.
- iWater – Improving urban planning by developing integrated and multifunctional storm water management in the Central Baltic cities.
- ECoHuCy – Enablement besides Constraints: Human Security and a Cyber Multi-Disciplinary Framework in the European High North .
- Baltic Delta 2018.
- FIRE-IN – First Responders research and Innovation Network.
- Rural research, development and innovation milieus in transition towards smart bioeconomy clusters and innovation ecosystems (RD12CluB).
- BONUS BLUEWEBS.
- BSR Digi co-lab: Transitional Digital Collaboration in the Baltic Sea Region.
- HAZBREF – Hazardous industrial chemicals in the EID BREFS.
- Better public transport services for regional and cross-border travels in the South Baltic area.

Regulamin Grupy Narodowych Koordynatorów - Rules of Procedure

Jednym z efektów prac prezydencji szwedzkiej w gronie Narodowych Koordynatorów było przyjęcie w sierpniu 2017 r. zestawu zasad, formalizujących działanie Narodowych Koordynatorów (tzw. *Rules of Procedure*)². Regulamin określa skład grupy Narodowych Koordynatorów (NK), ich zadania i mandat, ponadto rolę przewodniczącego NK, procedurę podejmowania decyzji w gronie NK oraz obowiązek sprawozdawczy.

Dokument zawiera również zestawienie chronologiczne, według którego organizowane będą kolejne przewodnictwa i Fora SUERMB. Zdecydowano o rozdzieleniu obu funkcji. Polska będzie pełniła rolę przewodniczącego w gronie NK w latach 2025-2026 (lipiec-czerwiec)³, Forum SUERMB zostanie zorganizowane w Polsce w 2019 r.

Raport "Study on Macro-regional Strategies and their links with Cohesion Policy"

Opracowanie przygotowane na zlecenie KE "*Study on Macro-regional Strategies and their Links to Cohesion Policy*" zostało opublikowane w listopadzie 2017 r. i obejmuje wszystkie cztery strategie makroregionalne.

Autorzy raportu przeanalizowali osiągnięcia strategii makroregionalnych, trafność doboru celów i wskaźników, kwestie finansowania, a także powiązania z Europejskimi Funduszami Strukturalnymi i Inwestycyjnymi. Raport obejmuje również kwestie dotyczące roli strategii makroregionalnych w koordynacji polityk i programów UE oraz implikacji podejścia makroregionalnego dla polityki spójności.

Według autorów aktualnie połączenia strategii makroregionalnych z EFSI są niewielkie, natomiast kluczowym źródłem finansowania są programy Interreg. Nie są one jednak wystarczające, zarówno w kontekście relatywnie skromnej puli dostępnych środków, jak i elastyczności ich wykorzystania.

Raport wskazuje na potrzebę zwiększenia spójności pomiędzy priorytetami w ramach EFSI a działaniami realizowanymi w ramach poszczególnych Obszarów Tematycznych SUERMB już na etapie programowania. Według autorów warto rozważyć wygenerowanie nowych mechanizmów finansowania, wykraczających poza klasyczne ujęcie „projektowe” (klastry, łańcuchy, platformy projektowe), ale także posiadających dłuższy horyzont czasowy. Jedną z rekomendacji jest także wzmocnienie istniejących sieci Instytucji Zarządzających (jak np. ERDF MA Network), które mogłyby odgrywać istotną rolę w kolejnej fazie programowania.

Działalność sieci współpracy Instytucji Zarządzających w ramach 4 funduszy

Kontynuowane jest działanie czterech sieci współpracy Instytucji Zarządzających w ramach poszczególnych funduszy:

1. Europejskiego Funduszu Społecznego (European Social Fund – Baltic Sea Network);
2. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (European Regional Development Fund Managing Authorities' Network – ERDF MA Network);
3. Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW (Baltic Sea Network European Agricultural Fund for Rural Development);
4. Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (European Maritime and Fisheries Fund).

Ich celem jest wypracowanie i pilotażowe zastosowanie możliwości sfinansowania projektów transnarodowych z budżetów krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Najbardziej zaawansowana jest współpraca w ramach (1) i (2), choć jak dotąd nawet w przypadku (1) i (2) rezultaty są na razie ograniczone.

Spotkanie nieformalnej Sieci Współpracy BSN-ESF

BSN-ESF powstało w 2011 r. z inicjatywy Szwedzkiej Rady EFS w celu wzmocnienia współpracy ponadnarodowej pomiędzy Instytucjami Zarządzającymi, Pośredniczącymi i Wdrażającymi EFS w basenie

² Dokument dostępny na: <http://www.balticsea-region-strategy.eu/news-room/documents-materials/10-national-coordinators-group>.

³ Poprzednio Polska była przewodniczącym w gronie NK w okresie lipiec 2015 – czerwiec 2016.

Morza Bałtyckiego. Członkami Sieci są Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Polska, Szwecja, fińska prowincja autonomiczna Wyspy Alandzkie i niemiecki kraj związkowy Hamburg. Wśród najważniejszych obszarów współpracy znajdują się: zatrudnienie młodych, włączenie społeczne i uczenie się przez całe życie.

Spotkanie Sieci Współpracy Państw Bałtyckich w 2017 r. zostało zorganizowane przez fińskie Ministerstwo Spraw Gospodarczych i Zatrudnienia w dniach 16-17 listopada 2017 r. w Helsinkach. Omówiono na nim działania podejmowane w ramach makroregionalnej Strategii UE dla regionu Dunaju, efekty projektu „Let’s Communicate!” realizowanego przez Centrum Balticum, a reprezentantka Rady Regionalnej Uusimaa przedstawiła działania realizujące cele SUERMB. Zaprezentowano również projekt School to Work (S2W) oraz projekt skierowany do migrantów AboaNova.

W pracach sieci uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju.

Spotkania Sieci ERDF MA Network

Sieć została utworzona w maju 2016 r. w czasie polskiego przewodnictwa w Grupie Narodowych Koordynatorów. Jej celem jest przetestowanie w praktyce możliwości wykorzystania krajowych i regionalnych programów operacyjnych finansowanych m.in. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na rzecz projektów transnarodowych realizowanych w ramach SUERMB⁴.

Zgodzono się, że działania skoncentrują się na Obszarze Tematycznym Innowacje, a obszar współpracy zostanie zawężony do dziedziny *clean-tech* w ramach inteligentnych specjalizacji. W 2017 r. wyłoniono pięć propozycji współpracy w projektach dotyczących tego sektora. 30.03 w Sztokholmie odbyło się pierwsze spotkanie przedstawicieli 13 regionów wstępnie zainteresowanych wspólnym projektem w zakresie *clean-tech* (z Polski wzięło udział Woj. Zachodniopomorskie). Współpraca ma się koncentrować wokół następujących wątków: współpraca w zakresie *clean-tech* w celu zdobywania nowych rynków, przygotowania analiz, ekspertyz, studiów wykonalności oraz w celu transferu technologii i wiedzy.

W spotkaniach Sieci ERDF MA w 2017 r. brali także udział przedstawiciele Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województw Pomorskiego.

Komunikacja

Wsparciem w zakresie komunikacji SUERMB zajmuje się zainicjowany w 2016 r. projekt *Let’s Communicate*. Jest on finansowany z Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego, długość jego trwania określono na 2,5 roku. Liderem projektu jest Centrum Balticum z Finlandii. Jednym z partnerów jest Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”.

Działania w ramach *Let’s Communicate* w 2017 r. objęły m.in. rozbudowę strony internetowej, uruchomienie blogów przez Koordynatorów Obszarów Tematycznych i Działań Horyzontalnych oraz redakcję biuletynów informacyjnych.

Przygotowano także zestaw narzędzi komunikacyjnych dla NK, które są dostępne na stronie SUERMB. Mogą z nich także korzystać Focal Points, czyli reprezentanci ministerstw zaangażowani w poszczególne Obszary Tematyczne SUERMB. Podobny zestaw narzędzi zostanie przygotowany dla Koordynatorów Obszarów Tematycznych, a także liderów projektów flagowych. Obejmuje on przykłady dobrych praktyk, zdjęcia z realizacji wybranych projektów flagowych, krótkie filmy promujące projekty SUERMB i ich rezultaty. Zestaw narzędzi komunikacyjnych ma pomóc w szerzeniu informacji o osiągnięciach SUERMB i wspierać głównych interesariuszy Strategii w promowaniu jej osiągnięć, także w celu dalszego angażowania odpowiednich instytucji i przedsiębiorców w działania na rzecz Bałtyku.

8. Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego - Berlin, 13-14 czerwca 2017 r.

W 8. Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, zorganizowanym przez niemiecki MSZ we współpracy z Komisją Morza Bałtyckiego Konferencji Peryferyjnych Regionów Morskich (CPMR – Baltic Sea Commission) oraz Komisją Europejską, uczestniczyło ponad 800 osób, w tym ok. 90 z Polski.

---

⁴ Zastosowanie art.70 CPR

Hasłem przewodnim Forum było „Connectivity”, rozumiane jako budowanie połączeń w regionie zarówno w kontekście infrastrukturalnym, ale także zaufania w gronie najbliższych sąsiadów, włączając Rosję, Białoruś i Norwegię. Podczas trzech sesji plenarnych i ok. 30 warsztatów tematycznych omówiono kluczowe kwestie dotyczące regionu: wyzwania geopolityczne, infrastrukturalne, środowiskowe. Podkreślono szerokie możliwości współpracy w dziedzinie badań i rozwoju, nauki, gospodarki, kultury, współpracy młodzieżowej.

Podczas panelu otwierającego Forum przemówienia wygłosili minister spraw zagranicznych Niemiec Sigmar Gabriel, były prezydent Finlandii i laureat Pokojowej Nagrody Nobla Martti Ahtisaari oraz wiceszefowa koncernu Eriksson Sara Mazur.

Bezpośrednio przed Forum SUERMB odbył się **19. Szczyt BDF - Bałtyckiego Forum Rozwoju** (13 czerwca), podczas którego zaprezentowano 6. edycję raportu „*Political State of the Region*”. Raport powstał we współpracy BDF i Fundacji Konrada Adenauera z grupą analityków z Niemiec, Polski, Litwy, Rosji i Danii. Jego celem było przeanalizowanie wpływu, jakie wywarło głosowanie za Brexitem i wybór Donalda Trumpa na politykę państw regionu Morza Bałtyckiego.

Plany dotyczące organizacji 10. Forum SUE RMB w Polsce w 2019 r.

W 2017 roku Województwo Pomorskie zadeklarowało gotowość organizacji **10. Forum SUERMB 2019**. Rozpoczęły się wstępne rozmowy i prace zmierzające w kierunku ustalenia partnerstwa oraz ogólnego zarysu tematycznego wydarzenia. Zostały utworzone sieci współpracy oraz przeprowadzone konsultacje międzyresortowe, koordynowane przez MSZ.

W dniu 5 grudnia 2017 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął uchwałę o wyrażeniu woli przystąpienia Województwa Pomorskiego do projektu pn. „Forum SUERMB 2019” realizowanego w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego na lata 2014-2020.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP zadeklarowało gotowość do merytorycznego wsparcia prac nad organizacją Forum, w tym wykorzystania swoich doświadczeń oraz sieci kontaktów w kraju i poza granicami.

2. Spotkania Narodowych Koordynatorów ds. SUERMB

Spotkanie Grupy Wysokiego Szczebla (High Level Group) ds. strategii makroregionalnych (Bruksela, 9.02.2017 r.)

Coroczne spotkanie HLG organizowane przez KE poświęcone jest bieżącym kwestiom dot. wdrażania wszystkich strategii makroregionalnych. Spotkanie w 2017 r. poświęcone było ocenie *Raportu KE z wdrażania strategii makroregionalnych* opublikowanego w grudniu 2016 r.

Główne elementy dyskusji:

- Strategie makroregionalne (MRS) stanowią ważny element architektury współpracy terytorialnej w UE.
- Poza integracją p.cz. w ramach UE mają także znaczenie dla działań zewnętrznych – zbliżają do UE kraje pozaunijne.
- Stałymi wyzwaniami pozostają: przekucie zapisów MRS w konkretne działania, sprawniejsze wdrażanie i wysiłki promocyjne/komunikacyjne.
- Zadaniem KE powinno być w najbliższym czasie doprowadzenie do lepszego powiązania MRS z wszystkimi funduszami, nie tylko z Europejskimi Funduszami Strukturalnymi i Inwestycyjnymi.
- Nie ma woli duplikowania struktur i powoływania nowych instytucji.
- Należy wyjaśnić rozumienie zasady „trzech nie”.
- Polska zgłosiła zainteresowanie i przedstawiła wstępne argumenty za powołaniem nowej Strategii UE dla regionu Karpat.

Spotkanie Narodowych Koordynatorów (NK) ds. SUERMB (Bruksela, 9.02.2017 r.)

W jego trakcie omówiono kwestie dot. zaangażowania NK w prace nad przyszłym kształtem polityki spójności. Wymieniono się opiniami nt. trwających prac nad Konkluzjami Rady ws. wdrażania strategii makroregionalnych; omówiono projekt regulaminu pracy grupy NK i KE, w tym sekwencję przewodnictw i organizacji Forów SUERMB; podjęto decyzję nt. wyboru nowego koordynatora PA Energy (litewskie Ministerstwo Energii oraz MSZ LT); omówiono stan prac nad aktualizacją Planu Działania SUERMB oraz przygotowania do Forum SUERMB 2017 r. w Berlinie. Omówiono także nowe propozycje Projektów Flagowych (w ramach Obszaru Tematycznego *Ship - Winter Navigation Motorways of the Sea II*, WINMOS II; *Secure* -Developing an evaluation model to assess prevention measures, EVAPREM; i *HA Climate* - iWater – Improving urban planning by developing integrated and multifunctional storm water management in the Central Baltic cities).

Spotkanie Narodowych Koordynatorów oraz PAC, HAC (Sztokholm, 5-6.04.2017 r.)

Podczas spotkania NK omówiono rozwój współpracy w ramach Sieci Instytucji Zarządzających EFRR (ERDF MA Network), potrzeby komunikacyjne NK, regulamin pracy Grupy NK i system rotacji przy sprawowaniu funkcji przewodniczącego w Grupie NK i organizacji Forów SUERMB, nowe projekty flagowe oraz Forum SUERMB w Berlinie.

Przedstawiciel DG REGIO przypomniał o faktycznym zamrożeniu dialogu z Rosją wynikającym, poza przyczynami politycznymi, z przedłużania się procesu aktualizacji Strategii rozwoju Płn.-Zach. regionów Rosji. Proces aktualizacji po stronie rosyjskiej nie zakończy się przed 2018 r. ze względu na plany opracowania całościowej rosyjskiej strategii rozwoju regionalnego, która powinna być punktem odniesienia dla Strategii rozwoju regionów północno-zachodnich.

DG REGIO poinformowało o gotowości Sekretariatu RPMB do pełnienia w przyszłości funkcji pośrednika/koordynatora współpracy z Rosją na gruncie SUERMB. NK wskazali, że w przypadku takiego rozwiązania należy zapewnić unijny wymiar koordynacji takiej współpracy (stanowiska UE powinny być wypracowywane przez odpowiednie instytucje/grupy robocze UE).

6 kwietnia odbyło się spotkanie NK, KE i Koordynatorów Obszarów Tematycznych (PACs) i Działań Horyzontalnych (HACs). Omówiono Raport Komisji nt. wdrażania strategii makroregionalnych i Konkluzje Rady w tym zakresie. Omówiono także aspekty komunikacji i zarządzania, a także możliwości finansowania w ramach SUERMB. Przedstawiono plany dotyczące Forum SUERMB w Berlinie (13-14.06.2017) i Tallinnie (w 2018 r.). Podkreślono również rolę Focal Points (reprezentanci krajów/resortów w poszczególnych Obszarach Tematycznych, często członkowie grup sterujących danego Obszaru). W spotkaniu udział wzięli reprezentanci wszystkich polskich instytucji pełniących funkcję Koordynatorów Obszarów Tematycznych (Biogeny – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej; Innowacje – MNiSW; Kultura – MKiDN).

Spotkania Narodowych Koordynatorów ds. SUERMB oraz NK i Komitetu Monitorującego IBSR (Berlin, 15.06.2017 r.)

15 czerwca, na marginesie 8. Dorocznego Forum SUERMB w Berlinie, odbyło się ostatnie w ramach szwedzkiego przewodnictwa spotkanie NK. Funkcję nowego przewodniczącego przejęła Estonia. Przyjęto regulamin prac grupy NK, wraz z wykazem, wg którego organizowane będą kolejne przewodnictwa i Fora SUERMB. Zdecydowano o rozdzieleniu obu funkcji. Polska będzie pełniła rolę przewodniczącego w gronie NK w latach 2025-2026 (lipiec-czerwiec), Forum SUERMB zostanie zorganizowane w Polsce w 2019 r.

Narodowy Koordynator (MSZ), w porozumieniu z Urzędem Marszałkowskim Woj. Pomorskiego, potwierdził zainteresowanie organizacją 10. Forum SUERMB w Gdańsku w czerwcu 2019 r. Potwierdzono zainteresowanie uruchomieniem przez Sekretariat IBSR naboru związanego z organizacją Forum.

Estoński Narodowy Koordynator poinformował, że kolejne Forum SUERMB odbędzie się 4-5.06.2018 w Tallinnie. Organizatorem jest estoński MSZ i Bałtyckie Forum Rozwoju (BDF). Tematem przewodnim będzie „After 2020”, dyskusja będzie się toczyć wokół przyszłości SUERMB i nowych możliwości finansowania projektów SUERMB w ramach perspektywy finansowej po 2020 r.

NK spotkali się ponadto z przedstawicielami Komitetu Monitorującego Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego (MC IBSR) oraz przedstawicielami Programu Interact. Celem spotkania – w związku z rosnącymi

powiązaniami między SUERMB i IBSR – było uzgodnienie zagadnień istotnych dla obu grup w zakresie finansowania i zarządzania SUERMB, które mogłyby być przedmiotem stałego dialogu.

Przedstawiciele Sekretariatu IBSR poinformowali, że w ramach dwóch naborów, udało się przyznać finansowanie 74 projektom, z których 44 to projekty flagowe SUERMB. Planowany był trzeci nabór. Ustalono, że podobne spotkania MC IBSR – NK będą odbywać się także w przyszłości, w zależności od pojawiających się potrzeb. W kontekście przywoływanych oczekiwań Koordynatorów Obszarów Tematycznych SUE RMB w zakresie wpływu na decyzje podejmowane przez MC IBSR, przedstawiciele MC IBSR wskazywali na ustalone reguły działania Programu IBSR i konieczność dbania o obiektywnie wysoką jakość projektów (bez względu na to czy są to projekty flagowe SUERMB czy inne). Zgodzono się, że dobrym miejscem do współpracy między IBSR a SUERMB mogłyby być platformy projektowe.

Udział NK w seminarium w ramach projektu *EUSBSR Support* (Ryga, 19-20.09.2017 r.)

Seminarium zostało zorganizowane przez Koordynatora Działania Horyzontalnego *Capacity* pn.: „*EUSBSR Support. Towards policy impact: building capacity together*”. Jego celem była dyskusja nt. obecnych możliwości finansowania projektów w ramach SUERMB, wymiana dobrych praktyk i omówienie sposobów na poprawę dostępności finansowania dla projektów flagowych SUERMB w przyszłości. W seminarium uczestniczyli Narodowi Koordynatorzy ds. SUERMB, Koordynatorzy Obszarów Tematycznych i Działalności Horyzontalnych (PACs i HACs), przedstawiciele Instytucji Zarządzających Programami Operacyjnymi (ESF⁵, ERDF⁶, Interreg, Erasmus+).

Najważniejsze elementy prezentacji i dyskusji:

- Czy strategie makroregionalne (MRS) powinny pozostać platformami koordynacji i wdrażania polityk, czy też powinny przybrać nową formę, np. oddzielnego programu europejskiego z dedykowanym finansowaniem.
- Powtarzana była opinia, że wobec prawdopodobnego obniżenia środków w ramach polityki spójności w kolejnej perspektywie finansowej, MRS mogą zyskać na znaczeniu jako struktury wykorzystujące środki w ramach zintegrowanego podejścia na większym obszarze.
- Programy transnarodowe powinny zostać jeszcze mocniej zintegrowane z celami MRS i być narzędziami do ich wdrażania.
- Pojawiła się sugestia dot. odejścia od zasady „3 nie” i wprowadzenia specjalnej alokacji środków na MRS. Pomysły takie miały się pojawić w Parlamencie Europejskim i dotyczyć 5% środków europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (ESIF).
- Odniesiono się do prac czterech sieci współpracy Instytucji Zarządzających w ramach poszczególnych funduszy: Europejskiego Funduszu Społecznego (European Social Fund – Baltic Sea Network), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (European Regional Development Fund Managing Authorities’ Network), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW (Baltic Sea Network European Agricultural Fund for Rural Development) i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (European Maritime and Fisheries Fund).

Spotkanie NK ds. SUERMB (Tallinn, 26.09.2017 r.)

Było to pierwsze spotkanie NK w ramach przewodnictwa Estonii. Podsumowano przewodnictwo szwedzkie, omówiono tematy, które będą kluczowe dla rozwoju SUERMB w przyszłości, omówiono propozycję zgłoszoną przez sekretariaty 4 programów transnarodowych nt. przyszłych relacji między strategiami makroregionalnymi a programami transnarodowymi, a także zaakceptowano 3 nowe projekty flagowe w ramach Obszaru Tematycznego Secure. Estoński NK zreferował przygotowania do 9. Forum SUERMB w Tallinnie (4-5.06.2018).

Wśród kluczowych zagadnień w kontekście przyszłości SUERMB wymieniono:

---

⁵ European Social Fund – Europejski Fundusz Społeczny.

⁶ European Regional Development Fund – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

- Znaczenie strategii makroregionalnych w negocjacjach nad WRF. NK powinni pozostawać w stałym kontakcie z instytucjami odpowiedzialnymi za negocjowanie WRF i szczegółów dot. polityki spójności w poszczególnych krajach.
- Istotne będzie wypracowanie kanału współpracy między grupą NK SUERMB a Komitetem Monitorującym Program Interreg Region Morza Bałtyckiego.
- W kontekście nowego okresu programowania i nowych programów operacyjnych istotna będzie aktualizacja Planu Działania SUERMB (dokument referencyjny dla programów).
- Potrzeba zapewnienia kontynuacji działań komunikacyjnych dla SUERMB (np. kontynuacja projektu *Let's Communicate*).
- Ważne będą rekomendacje i wnioski przygotowywanego obecnie raportu "Macro-regional Strategies and their links with Cohesion Policy".

Na podstawie raportu przygotowanego przez sekretariat programu Interreg Region Morza Bałtyckiego, NK odnotowali pozytywny wpływ wsparcia z IBSR dla działalności PAC/HAC. Daje im to stabilizację, umożliwia ciągłość realizacji zadań, uniezależnia od instytucji macierzystej. W raporcie sekretariatu zwraca się także uwagę, że w przypadku organizacji wielostronnych nad Bałtykiem pełniących rolę PAC/HAC nie zawsze widoczna jest wartość dodana wynikająca z pełnienia roli koordynatora w SUERMB przez daną instytucję.

Grupa NK zaakceptowała założenia dla trzeciego naboru w zakresie wsparcia dla PAC/HAC (*the draft call announcement note for third round support to EUSBSR PACs/HACs*).

W świetle dokumentu przygotowanego przez cztery sekretariaty programów transnarodowych (postulat rozdzielenia roli programów i strategii makroregionalnych), NK wyrazili przekonanie, że wszelkie dyskusje nt. przyszłych relacji między programami transnarodowymi a MRS powinny być omawiane w szerokim gronie wszystkich zainteresowanych. Podkreślono korzyści wynikające z dotychczasowego zbliżenia tematycznego między strategiami makroregionalnymi a programami transnarodowymi.

Spotkanie NK ds. SUERMB (Tallinn, 28.11.2017 r.)

Główne elementy dyskusji oraz ustalenia ze spotkania:

- Podjęte zostaną prace Narodowych Koordynatorów ds. SUERMB (NK) i projektu *Let's Communicate* zmierzające do odnowienia Strategii Komunikacyjnej SUERMB.
- Kontynuowane będzie przygotowanie i bieżące aktualizowanie narzędzi komunikacyjnych dla wszystkich aktorów SUERMB (zwłaszcza Koordynatorów Obszarów Tematycznych) – w 2017 r. opracowano zestaw dla NK.
- Podkreślono zainteresowanie kontynuacją dialogu między NK a Komitetem Monitorującym Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego.
- *Raport nt. strategii makroregionalnych i ich powiązań z polityką spójności*, zlecony przez KE, ma być punktem wyjścia do dyskusji nt. potrzeby ew. rewizji lub nawet przebudowy strategii makroregionalnych.
- Istnieje potrzeba przejęcia od Szwecji przewodnictwa w Sieci Instytucji Zarządzających EFRR, których celem jest przetestowanie możliwości finansowania projektów transnarodowych ze środków krajowych.

Udział NK w seminarium dotyczącym monitoringu i ewaluacji SUERMB (Tallinn, 12-13.12.2017 r.)

Seminarium odbyło się w ramach programu „EUSBSR Policy Impact: building capacity together”, realizowanego w ramach Akcji Horyzontalnej *HA Capacity*. Jego celem było wypracowanie narzędzi wsparcia dla Koordynatorów Obszarów Tematycznych oraz Działów Horyzontalnych w zakresie monitoringu i ewaluacji prowadzonych działań w ramach SUERMB.

3. Koordynacja wdrażania SUERMB w Polsce

12. Spotkanie Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce (Warszawa, 25.05.2017 r.)

Zespół Roboczy ds. koordynacji wdrażania SUERMB został powołany w 2011 r. na mocy Zarządzenia Przewodniczącego Komitetu ds. Europejskich. Wśród jego członków znajdują się przedstawiciele resortów, regionów i instytucji zaangażowanych we współpracę bałtycką, w szczególności we wdrażanie SUERMB.

Zespół nie posiada sformalizowanej struktury. Został powołany w celu utrzymywania regularnych kontaktów z Narodowym Koordynatorem ds. SUERMB (Departament Polityki Europejskiej MSZ), a poprzez to zwiększenia efektywności wdrażania Strategii w Polsce.

Celem 12. Spotkania Zespołu było przedstawienie bieżącej agendy SUERMB oraz zaprezentowanie 3 Obszarów Tematycznych Strategii (*Safe*, *Secure* i *Health*) pod kątem możliwości zwiększenia zaangażowania polskich instytucji. W tej części spotkania wzięli udział: przedstawiciel Fińskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Transportu Pan Hannu Laurikainen (koordynator OT *Safe*), przedstawiciel Sekretariatu Rady Państw Morza Bałtyckiego, Pan Janusz Gąciarz, koordynujący Obszar Tematyczny *Secure* oraz Dyrektor Sekretariatu Partnerstwa Wymiaru Północnego ds. Zdrowia, Pan Marek Maciejowski, pełniący funkcję Koordynatora Obszaru Tematycznego Zdrowie (OT *Health*).

Ponadto Narodowy Koordynator ds. SUERMB poinformował o przyjęciu konkluzji Rady ws. wdrażania strategii makroregionalnych UE (posiedzenie GAC, 25.04.2017 r.), rozstrzygnięciu pierwszego naboru na dofinansowanie załączkowe projektów (tzw. *seed money*) podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego program Interreg Region Morza Bałtyckiego (Helsinki, 23-24.05.2017) oraz o wyłonieniu 5 propozycji współpracy w projektach dotyczących sektora *clean-tech* w ramach Sieci Instytucji Zarządzających Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, powołanej w maju 2016 r. Uczestnicy spotkania uzyskali również informacje nt. ósmej edycji Dorocznego Forum SUE RMB (Berlin, 13-14 czerwca 2017 r.).

Spotkanie międzyresortowej Grupy Roboczej ds. organizacji Dorocznego Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce w 2019 r. (Warszawa, 16 listopada 2017 r.)

16 listopada 2017 r. w MSZ odbyło się pierwsze spotkanie międzyresortowej Grupy Roboczej ds. organizacji Dorocznego Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) w Polsce w 2019 r. Prace Grupy są koordynowane przez Departament Polityki Europejskiej MSZ. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (gospodarz Forum), resortów i instytucji krajowych wdrażających Strategię oraz potencjalnie zaangażowanych we współpracę przy organizacji Forum w Polsce. Celem działania Grupy Roboczej jest zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie kształtu planowanego wydarzenia. Efektem spotkania Grupy było zarysowanie propozycji tematyki Forum.

Udział NK w seminarium biznesowym (Gdańsk, 8.11.2017 r.)

8 listopada 2017 r. w Ośrodku Kultury Morskiej w Gdańsku odbyło się seminarium poświęcone włączaniu przedsiębiorstw do współpracy w ramach Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Uczestniczący przedstawiciele biznesu w sektorze morskim mieli okazję zapoznać się z korzyściami jakie wynikają ze współpracy w ramach SUERMB. Koordynatorzy Obszarów Tematycznych Żegluga i Bezpieczeństwo SUERMB (*Safe* i *Ship*) przekonywali przedsiębiorców do angażowania się we wspólne działania w regionie. Uczestnicy mieli okazję do podzielenia się doświadczeniem z innymi przedsiębiorcami zaangażowanymi nad Bałtykiem, nawiązania nowych kontaktów, a także zapoznania się z zasadami finansowania projektów w ramach programów unijnych, tj. Interreg Region Morza Bałtyckiego, Interreg Południowy Bałtyk, Horyzont 2020, Bonus.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie „Pomorskie w UE” działające w ramach projektu „Let’s Communicate”, którego istotą jest promowanie współpracy i osiągnięć SUERMB.

4. SUERMB a programy operacyjne

Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020 (POWER)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój to program, którego głównym celem jest rozwój szeroko rozumianego kapitału społecznego i w takim sensie może wiązać się pośrednio z trzema głównymi celami SUERMB. Tak jak SUERMB, POWER 2014-2020 stanowi instrument realizacji strategii Europa 2020. Najbardziej bezpośrednio jest związany z poniższymi obszarami priorytetowymi SUERMB: Edukacja, Zdrowie oraz Innowacje. Jednocześnie IV oś priorytetowa POWER Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, poświęcona została m.in. współpracy ponadnarodowej. W ramach tej osi, realizowane są

projekty współpracy ponadnarodowej, w tym dot. mobilności ponadnarodowej. Projekty te mogą być realizowane z partnerami z państw UE z regionu Morza Bałtyckiego.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 (POIR)

Realizacja POIR wpisuje się w cel trzeciej Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, tj. *wzrost dobrobytu*, poprzez wspieranie rozwoju naukowego, badawczego instytucji B+R i przedsiębiorstw oraz zwiększanie konkurencyjności podmiotów, co z kolei koresponduje ze zwiększeniem globalnej konkurencyjności regionu Morza Bałtyckiego.

POIR przyczynia się do realizacji podstawowego zadania SUERMB, jakim jest budowa sieci współpracy międzynarodowej, jak również ściślejszej współpracy i lepszego podziału pracy w istniejących już sieciach.

W osiach priorytetowych I-IV POIR, określone zostały instrumenty, które wpisują się w cel SUERMB *wzrost dobrobytu* oraz w Obszar Tematyczny *Innowacje*. W ramach tych instrumentów wsparcie kierowane jest do przedsiębiorców, jednostek naukowo-badawczych oraz konsorcjów naukowo-przemysłowych o dużym potencjale badawczym, które mogą prowadzić procesy konsolidacji i sieciowania z innymi ośrodkami badawczymi działającymi w kraju oraz włączać się w realizację projektów o charakterze międzynarodowym.

Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020

Program oprócz wsparcia obszaru w ramach trzech priorytetów tematycznych, przyczynia się również do realizacji celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz wspiera jej realizację pod względem technicznym.

Czwarty priorytet programu: „Zdolność instytucjonalna w zakresie współpracy makroregionalnej” jest poświęcony działaniom usprawniającym wdrażanie SUERMB oraz realizacji priorytetów wspólnych dla SUERMB i regionalnych strategii krajów partnerskich. Priorytet ten dofinansowuje również działania z zakresu komunikacji związanej z wdrażaniem strategii oraz organizację Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (do 2017 r. zatwierdzono projekty na realizację VII, VIII i IX forum). Celem Priorytetu 4 (cel szczegółowy 4.2) jest również wspieranie koordynatorów obszarów tematycznych (PACs), koordynatorów działań horyzontalnych (HACs) w koordynowaniu transnarodowych działań oraz realizowaniu celów SUERMB. W pierwszym i drugim naborze Komitet Monitorujący programu zatwierdził do realizacji 23 takie projekty. W ramach tego priorytetu szczególny nacisk położono na zaangażowanie krajów partnerskich oraz stworzenie powiązań między SUERMB a strategiami obejmującymi kraje partnerskie.

1 listopada 2017 r. otwarto trzeci nabór na wsparcie PAC i HAC, który zakończył się 21 marca 2018 r.

Cel szczegółowy 4.1 pn. *Seed money* oferuje dofinansowanie fazy przygotowania projektów zgodnie z Planem Działania Strategii, a główny projekt ma zostać zrealizowany z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania dostępnych w regionie. Pierwszy nabór na *Seed Money* w programie zakończył się 15 lutego 2017 r. Procedura składania wniosków o dofinansowanie z *Seed Money* obejmuje dwa etapy. W pierwszym wnioskodawcy muszą uzyskać poparcie odpowiedniego koordynatora obszaru tematycznego/koordynatora działania horyzontalnego (PAC/HAC), który ocenia znaczenie strategiczne planowanego głównego projektu. Drugim krokiem jest złożenie wniosku do Instytucji Zarządzającej/Wspólnego Sekretariatu po tym, jak PAC/HAC dokona wstępnej selekcji wnioskodawcy. Spośród 32 złożonych aplikacji o *Seed money*, dofinansowanie przyznano 25 wnioskodawcom. Jednym z zatwierdzonych projektów *Seed money* zarządza polski partner wiodący – Województwo Kujawsko-Pomorskie.

Projekty regularnie realizowane w trzech priorytetach tematycznych (innowacje, środowisko, transport) są również analizowane pod względem powiązań z celami SUERMB. W przypadku projektów o podobnej jakości te, które otrzymały rekomendację koordynatorów poszczególnych obszarów tematycznych Strategii, mają większe szanse na zatwierdzenie. W wyniku dwóch zakończonych naborów w priorytetach 1-3 dofinansowanie uzyskały 74 projekty. 44 z nich to projekty flagowe SUERMB.

Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020

W 2017 roku Południowy Bałtyk aktywnie uczestniczył w wydarzeniach informacyjnych i doszkalających. Przedstawiciele Programu oraz projektu *Interconnect* brali udział w debacie dotyczącej kapitalizacji efektów projektów realizowanych w regionie Morza Bałtyckiego podczas Forum SUERMB w Berlinie. Ponadto Program był reprezentowany na spotkaniu koordynatorów strategii makroregionalnych ds. transportu poświęconemu metodologii i przyszłemu kształtowi Strategii oraz na warsztatach dotyczących platform kapitalizacyjnych w wybranych priorytetach SUERMB. Ponadto Punkty Kontaktowe Programu podjęły szereg działań informacyjno-promocyjnych oraz uczestniczyły w wydarzeniach związanych ze Strategią.

Wnioskodawcy mogą uzyskać pomoc w tworzeniu projektów wpisujących się w Plan Działań SUERMB podczas konsultacji prowadzonych przed każdym naborem. Na tym etapie Wspólny Sekretariat Programu kontaktuje wnioskodawców z koordynatorami poszczególnych obszarów Strategii, w celu ustalenia czy dany projekt wpisuje się w cele danego priorytetu. Przy składaniu wniosków autorzy projektów są zobowiązani opisać swój wkład w Strategię, co podlega ocenie jakościowej przy sprawdzaniu aplikacji. Oprócz 5 projektów, które w 2016 roku otrzymały status projektu flagowego SUERMB (InnoAquaTech, Baltic Sea Tourism Center, Attractive Hardwoods, Morpheus, BBVET), w 2017 roku do ich grona dołączyło przedsięwzięcie *Interconnect*. Przyczyni się ono do lepszego dostosowania transportu publicznego dla użytkowników poprzez wypróbowanie zrównoważonych usług dla podróży regionalnych i transgranicznych. Dodatkowo szereg projektów (CATCH, JOHANN, Baltic Museums Love It, Biking South Baltic!, South Coast Baltic, SBOIL, CTCC, Baltic Stories, BioBIGG, SB Transport Loops, UMBRELLA) wnosi znaczną wartość dodaną oraz przyczynia się do realizacji Strategii. Koncepty otrzymały listy poparcia od koordynatorów poszczególnych obszarów priorytetowych.

Przedstawiciele Południowego Bałtyku nawiązali współpracę z koordynatorem „HA Capacity” w wyniku czego powstał nowy wniosek o status flagowego projektu parasolowego dla inicjatywy dotyczącej budowania potencjału współpracy (UMBRELLA), zaś projekt BioBIGG złożył aplikację o nadanie tego statusu.

REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE

Województwo Dolnośląskie 2014 – 2020 (RPO WD)

RPO WD 2014-2020 wpisuje się w realizację wszystkich celów SUERMB w sposób pośredni. Strategia była jednym z ważnych czynników, które były uwzględniane przy przygotowywaniu dokumentów programowych. Dla zapewnienia spójności z celami SUERMB w ramach Programu wprowadzono następujące mechanizmy: ocena merytoryczna projektów oraz monitoring, pozwalające na bieżące dostosowanie celów regionalnych do celów bałtyckich. We wniosku o dofinansowanie realizacji projektu wprowadzono pole dotyczące wykazania przez wnioskodawcę komplementarności projektu z celami SUERMB.

Województwo Kujawsko – Pomorskie (RPO WK-P)

We wnioskach o dofinansowanie projektów, składanych w ramach RPO WK-P, istnieje możliwość wskazania komplementarności ze Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Ponadto, dla dwóch priorytetów inwestycyjnych, Komitet Monitorujący RPO WK-P na lata 2014-2020 przyjął kryteria dedykowane bezpośrednio powiązaniu zaplanowanych do realizacji działań ze Strategią.

W działaniu: 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury dla priorytetu inwestycyjnego: 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturalnego, w schemacie: wydarzenia kulturalne, przyjęto następujące kryteria:

1. Projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach działania/ poddziałania (ocenie podlega, czy projekt dotyczy organizacji wydarzeń kulturalnych, które wykazują znaczny wpływ na gospodarkę regionalną i znaczny wkład w osiągnięcie celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach Obszaru Tematycznego Kultura);
2. Wkład w realizację celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (ocenie podlega, czy w danym wydarzeniu kulturalnym jest prezentowana sztuka z przynajmniej trzech krajów basenu Morza Bałtyckiego przez artystów pochodzących z tych krajów);
3. Liczba artystów z krajów basenu Morza Bałtyckiego biorących udział w wydarzeniu kulturalnym.

W działaniu: 4.5 Ochrona przyrody dla priorytetu inwestycyjnego: 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę, w schemacie: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI, przyjęto następujące kryterium:

1. Realizacja celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (ocenie podlega czy projekt dotyczy ochrony/restytucji siedlisk lub gatunków lub zwalczania gatunków inwazyjnych obcych i w tym zakresie przyczynia się do realizacji celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w zakresie bogatej i zdrowej przyrody).

Województwo Lubelskie (RPO WL)

Konstrukcja RPO Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 zakłada znaczną spójność z celami, obszarami tematycznymi oraz działaniami horyzontalnymi SUERMB. Obszary priorytetowe SUERMB realizowane w działaniach RPO WL na lata 2014-2020 zostały uznane za wpisujące się w cele SUERMB na podstawie zestawienia kategorii interwencji opracowanego przez Ministerstwo Rozwoju.

Dodatkowo w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego utworzono Regionalny Punkt kontaktowy ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, w ramach którego prowadzona jest działalność promocyjno-informacyjna na temat SUERMB m.in. po przez stronę internetową Urzędu.

Województwo Lubuskie (RPO-L2020)

Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 uwzględnia założenia i cele ogólne Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego. Jednakże ze względu na położenie województwa, RPO-L2020 realizuje założenia SUE RMB w sposób pośredni, w szczególności w zakresie ochrony środowiska, wsparcia przedsiębiorczości i wzmocnienia innowacyjności gospodarki, co jest związane z realizacją celu trzeciego Strategii. Działania podejmowane w celu ochrony środowiska realizowane są poprzez zapewnienie funkcjonowania podstawowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz uporządkowanie gospodarki odpadami. Identyfikacja projektów wspierających powyższe strategie odbywa się poprzez ich dodatkowe punktowanie w procesie oceny, zgodnie z zapisami RPO-L2020.

Dodatkowo w Województwie Lubuskim wdrażane są programy operacyjne: INTERREG VA BRANDENBURGIA-POLSKA 2014-2020 oraz INTERREG Polska – Saksonia, które w ograniczonym stopniu realizują Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, przede wszystkim w zakresie poprawy infrastruktury drogowej, współpracy gospodarczej i turystycznej.

Województwo Małopolskie 2014-2020 (RPO WM)

Obszary komplementarności pomiędzy RPO WM a celami ogólnymi SUERMB, występują we wszystkich osiach priorytetowych RPO WM z wyłączeniem 2. osi priorytetowej *Cyfrowa Małopolska* i 13. osi priorytetowej *Pomoc Techniczna*.

Przedsięwzięcia bezpośrednio realizujące SUERMB (projekty w ramach, których podpisano umowy o dofinansowanie) otrzymały wsparcie w ramach 6. osi priorytetowej *Dziedzictwo Regionalne*.⁷ Dofinansowane interwencje miały na celu wspieranie wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych o znaczącym potencjale wizerunkowym i turystycznym, odwołujących się do dziedzictwa kulturowego.

Województwo Mazowieckie 2014 – 2020 (RPO WM)

Pomiędzy SUERMB a RPO WM 2014-2020 występuje komplementarność, tzn. poszczególne osie priorytetowe Programu są zgodne z celami ogólnymi SUERMB. Każda z Osi Priorytetowych RPO WM 2014-2020 (z wyłączeniem OP XI – Pomoc Techniczna) ma wpływ na realizację SUERMB, co oznacza, że

---

⁷ W ramach osi 6 RPO WM wspierane są wydarzenia kulturalne mające wkład w realizację celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach Obszaru Tematycznego Kultura, mianowicie promowanie kultury, dziedzictwa kulturowego i przemysłów kreatywnych.

zdecydowana większość wsparcia w roku 2017 przeznaczona była na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUERMB. Wkład Programu we wdrażanie SUERMB realizowany był poprzez działania dotyczące większości wspieranych z UE dziedzin, tj. m.in.: badań i rozwoju, transferu technologii i innowacji, ochrony środowiska naturalnego, kultury, transportu oraz rynku pracy.

Województwo Podlaskie 2014-2020 (RPO WP)

Przy formułowaniu RPO WP 2014-2020 zostały uwzględnione cele ogólne i obszary priorytetowe SUERMB, a wiele kierunków interwencji programu może przyczyniać się pośrednio do realizacji celów i wskaźników SUERMB.

W cel *wzrost dobrobytu* wpisują się interwencje na rzecz wzmocnienia potencjału i konkurencyjności gospodarki, wzrostu zatrudnienia, poprawy spójności społecznej, poprawy dostępu do wysokiej jakości edukacji i kształcenia, rozwoju e-usług publicznych, ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ze względu na peryferyjne położenie Podlaskiego na wschodniej granicy UE, ważne są interwencje na rzecz: poprawy dostępności transportowej, poprawy bezpieczeństwa energetycznego, w tym zwiększenie wykorzystania OZE, które wpisują się w cel *poprawa połączeń w regionie*. Do realizacji celu ochrona morza pośrednio przyczyniać się będą działania na rzecz różnorodność biologiczną i dobrego stanu środowiska przyrodniczego regionu. W tym kontekście istotne jest racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska oraz upowszechnianie gospodarki niskoemisyjnej na rzecz poprawy bilansu energetycznego, inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Województwo Pomorskie 2014-2020 (RPO WP)

Zgodnie z zapisami Programu, obszary bezpośredniej komplementarności pomiędzy RPO WP a SUERMB występują przede wszystkim w następujących osiach priorytetowych programu: OP 1 *Komercjalizacja wiedzy*, OP 2 *Przedsiębiorstwa*, OP 8 *Konwersja*, OP 10 *Energia* oraz OP 11 *Środowisko*. W ramach ww. osi wprowadzono następujące mechanizmy: a) dodatkowe punkty przy ocenie projektów dla tych, które wykażą komplementarność oraz b) możliwość organizowania dedykowanych konkursów na projekty dotyczące wsparcia SUERMB. Przy ocenie bierze się pod uwagę: realizację wskaźników SUERMB, partnerstwo w projekcie na obszarze regionu M. Bałtyckiego oraz czy jest to projekt flagowy SUERMB.

Projektów, które w sposób bezpośredni realizują SUERMB (tj. tych, które w ramach oceny strategicznej otrzymały dodatkowe punkty w ramach kryterium związanego z SUERMB) zidentyfikowano łącznie 85 o wartości dofinansowania UE ponad 510 mln złotych.

Województwo Śląskie 2014-2020 (RPO WSL)

RPO WSL 2014-2020 wspiera obszary, które są spójne z Planem Działania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego i realizują wszystkie trzy jej cele. Przede wszystkim dotyczy to wsparcia przedsiębiorczości, wzmocnienia innowacyjności gospodarki, technologii informacyjno-komunikacyjnych, promowania trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, przedsięwzięć na rzecz włączenia społecznego, walki z ubóstwem oraz wsparcia edukacji. Działania te przyczynią się do realizacji celu trzeciego Strategii - *wzrost dobrobytu*.

Istotne znaczenie przyznaje się w RPO WSL wzmocnieniu powiązań transportowych poprzez wsparcie infrastruktury drogowej i kolejowej, jak i obszaru transportu publicznego. Ponadto Program wspiera projekty z zakresu energetyki i rozwoju transportu niskoemisyjnego. Wszystkie te działania wpisują się w realizację celu drugiego Strategii – *rozwój połączeń w regionie*.

Część środków Programu przeznaczono również na przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej oraz gospodarki odpadami. Program przyczyniać się będzie zatem do realizacji celu pierwszego Strategii – *ochrona morza*.

Województwo Wielkopolskie (Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 - WRPO)

W ramach WRPO realizowane są działania, które są spójne z wszystkimi celami SUERMB. Wielkopolska nie jest regionem położonym bezpośrednio nad Morzem Bałtyckim, w związku z czym w ramach WRPO realizuje SUERMB w sposób pośredni. Mając na względzie takie założenie, należy stwierdzić, że w ramach zdecydowanej większości osi priorytetowych i działań WRPO 2014+ podejmowane są przedsięwzięcia, które można uznać za wspierające założenia SUERMB.

Województwo Zachodniopomorskie 2014-2020 (RPO WZ)

Zdecydowana większość działań realizowanych w ramach RPO WZ ma wpływ na realizację SUERMB. Spójność RPO WZ z celami SUERMB zapewniono wprowadzając mechanizm dodatkowej punktacji dla wniosków przyczyniających się do osiągnięcia celów Strategii oraz do realizacji co najmniej jednego działania określonego w Planie Działania stanowiącym załącznik do SUERMB. Ponadto, dla Działania 3.2 „Zarządzanie ryzykiem powodziowym” oraz Działania 5.7 „Budowa, rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związany z systemami zarządzania ruchem” spełnienie kryterium wkładu w realizację celów SUE RMB jest warunkiem koniecznym do przyznania dofinansowania.

5. Zaangażowanie wybranych instytucji w SUERMB

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – koordynator Obszaru Tematycznego Innowacje⁸

W roku 2017 w ramach OT Innowacje realizowano projekt Pomoc Techniczna programu Interreg Vb BSR P2.012 „PACINNO”, którego liderem był Sekretariat Nordyckiej Rady Ministrów, a drugim partnerem estońskie Ministerstwo Spraw Gospodarczych i Komunikacji. Celem projektu była pełna implementacja dokumentów strategicznych przyjętych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej „PA-INNO Strategic Guide. Putting the Action Plan into Practice”⁹ oraz „PA-INNO Monitoring Guide”¹⁰.

W ramach zidentyfikowanych priorytetów: cyfryzacja, umiędzynarodowienie, zarządzanie talentami i przedsiębiorczość (tzw. *cross-cutting themes and innovation enablers*) oraz strategiczne instrumenty działań: regionalne inteligentne specjalizacje, infrastruktury innowacji i tzw. *test beds* oraz klastry i inne struktury wsparcia innowacji.

Najważniejszym rezultatem działań strategicznych OT Innowacje były:

W ramach Sieci Instytucji Zarządzających EFRR zidentyfikowano 5 projektów w tematyce *clean-tech*, z których dwa zostały uznane za pionierskie i skierowane do budowy montażu finansowego opartego o tzw. *komponent transnarodowy*.

- Zostały zidentyfikowane dwa nowe tematy projektów: *digitalisation* oraz *blue growth*. Pierwszym zajmuje się Region Västerbotten a drugim uczestnicy projektu *Interreg Region Morza Bałtyckiego Smart Blue Regions* (Submariner Network EEIG).
- Koordynatorzy OT Innowacje przygotowali również *non-paper* „Policy Area Innovation: Themes and actions of priority”, który został rozesłany do wszystkich kluczowych interesariuszy SUERMB, w tym Interreg Region Morza Bałtyckiego.
- Realizacja we współpracy z Instytutem Szwedzkim oraz HA Capacity programu leaderskiego dla klastrów pt. *Baltic Leadership Programme in Cluster Management*.
- Przygotowanie koncepcji programu leaderskiego dla Strategów Inteligentnych Specjalizacji oraz wypracowanie nowej koncepcji regionalnych inteligentnych specjalizacji 2.0 na potrzeby m.in. strategii makroregionalnych.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – współkoordynator Obszaru Tematycznego Kultura¹¹

W 2017 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizowało zadania, zaplanowane w projekcie „PACO CCI – Koordynacja Obszaru Tematycznego Kultura i Sektory Kreatywne”, finansowanym

⁸ Obszar koordynowany wspólnie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP, Sekretariat Nordyckiej Rady Ministrów oraz Estońskie Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji.

⁹ <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:957324/FULLTEXT01.pdf>

¹⁰ <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:957324/ATTACHMENT01.pdf>

¹¹ Obszar Tematyczny Kultura SUERMB koordynowany jest wspólnie przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, Spraw Europejskich, Równości i Ochrony Konsumenta Landu Szlezwik Holsztyn (wcześniej: Ministerstwo Sprawiedliwości, Kultury i Spraw Europejskich Landu Szlezwik Holsztyn).

ze środków udzielanych w ramach Pomocy Technicznej INTERREG Region Morza Bałtyckiego na wsparcie działań koordynatorów Obszarów Tematycznych i Akcji Horyzontalnych SUERMB. Liderem projektu jest strona niemiecka, MKiDN pozostaje partnerem projektu.

W ramach koordynacji OT Kultura MKiDN realizował następujące działania:

- Spotkanie z interesariuszami OT Kultura oraz potencjalnymi zainteresowanymi współpracą kulturalną w regionie Morza Bałtyckiego podczas warsztatu „5th PA Culture Project Development Workshop” w Berlinie. Warsztat dodatkowo był okazją do oceny dotychczasowej aktywności oraz dalszych planów projektów flagowych realizowanych w ramach PA Culture. Podczas warsztatu interesariusze po raz kolejny zgłosili szereg zarzutów wobec programu Interreg Region Morza Bałtyckiego - IBSR (brak bezpośredniego wsparcia działań kulturalnych, zwiększona biurokracja, trudności z rozliczeniem przyznanych środków). Jednocześnie wskazano na brak innego, równie potężnego instrumentu finansowego dedykowanego bezpośrednio działaniom kulturalnym w regionie Morza Bałtyckiego.
- Warsztat „6th PA Culture Project Development Workshop” w Kaliningradzie mający na celu zwiększenie widoczności OT Kultura wśród interesariuszy z Obwodu Kaliningradzkiego oraz zaangażowania ich w działania w ramach SUERMB. Podczas spotkania zaprezentowane zostały m.in. możliwości finansowania wspólnych projektów.
- Seminarium „Culture as a driving force to sustainability” organizowane podczas Dorocznego Forum SUERMB w Berlinie. Seminarium miało na celu wskazanie roli kultury w realizowaniu założeń Agendy 2030, m.in. przez zaprezentowanie działań łodzi na rzecz zrównoważonego rozwoju (rewitalizacja obszarów miejskich), co przyczyniło się do zwiększenia widoczności łódzkich przygotowań do EXPO 2022.
- Koordynatorzy OT Kultura zaczęli również przygotowania dokumentu strategicznego (roboczy tytuł: „Joint paper on strengthening the role of culture” konsultowanego z kluczowymi organizacjami bałtyckimi (Rada Państw Morza Bałtyckiego, Partnerstwo ds. Kultury Wymiaru Północnego, Grupa Monitorująca Dziedzictwo Kulturowe Państw Morza Bałtyckiego, Ars Baltica, Grupa Sterująca OT Kultura), który ma na celu lepsze dostosowanie rozwiązań finansowych do specyfiki działań kulturalnych w nowej perspektywie unijnej po 2020 r.
- Koordynatorzy OT Kultura zaczęli również pierwsze konsultacje dotyczące zrealizowania we współpracy z Instytutem Szwedzkim Baltic Leadership Programme dla klastrów kultury i sektorów kreatywnych.

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej - współkoordynator Obszaru Tematycznego Biogeny

W ramach koordynacji OT Biogeny w 2017 r.:

- zapewniono wsparcie liderom potencjalnych projektów flagowych oraz innych projektów, których cele wpisują się w OT Biogeny,
- podjęto aktywne działania mające na celu przybliżanie interesariuszom pojęcia projektów flagowych i sposób wyboru projektów,
- kontynuowano współpracę z Finlandią, jako współkoordynatorem Obszaru Tematycznego Biogeny.

Zgodnie z umową zawartą 26 października 2017 r. pomiędzy Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej KZGW zapewniło udział polskich ekspertów w organizowanych spotkaniach grup roboczych HELCOM: GEAR, AGRI, PLC-6, HOLAS-II, Pressure, State & Conservation, Przewodniczących Delegacji oraz pozostałych spotkaniach HELCOM, spotkaniach koordynatorów oraz Komitetu Sterującego Obszaru Tematycznego Biogeny Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, a także spotkań związanych z wdrażaniem ramowej dyrektywy w sprawie strategii morskiej, WG DIKE, WG POMESA oraz posiedzeniach Dyrektorów Morskich. Dzięki udziałowi w pracach ww. grup ekspertów krajowych zapewnione zostało staranne i należyte wypełnianie zobowiązań jakie Polska ma jako strona Konwencji Helsińskiej oraz współkoordynator Obszaru Tematycznego Biogeny.

Działania te zapewniły efekt synergii w zakresie realizacji zadań wynikających z Konwencji Helsińskiej, Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz ramowej dyrektywy w sprawie strategii morskiej, których wspólnym celem jest ochrona środowiska Bałtyku.

Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

Departament Gospodarki Morskiej MGMIŻS pełni rolę Punktu Kontaktowego dla Obszaru Tematycznego SUERMB: bezpieczeństwo oraz czysta żegluga (PA Safe, PA Ship). W związku z tym MGMIŻS jest zaangażowane w prace Komitetów Sterujących PA Safe i PA Ship koordynowanych przez Duńską Administrację Morską (DMA) i Fińską Agencję Bezpieczeństwa Transportu (Trafi).

W 2017 r. koordynatorzy tych obszarów zorganizowali wspólne seminarium *Przyszłość bezpieczeństwa morskiego i na morzu oraz czystej żeglugi w regionie Morza Bałtyckiego*, które odbyło się 30 maja w Brukseli. Głównym punktem seminarium była debata panelowa z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego (MEP's), którzy przedstawili swoje poglądy na temat najważniejszych przyszłych priorytetów w zakresie bezpieczeństwa morskiego i na morzu oraz czystej żeglugi w regionie Morza Bałtyckiego, jak również sposobu, w jaki PA Ship i PA Safe mogą i powinny przyczyniać się do innowacji, wzrostu i zatrudnienia w regionie Morza Bałtyckiego. Celem seminarium było zwiększenie świadomości i wiedzy uczestników na temat realizowanych projektów flagowych PA Ship i PA Safe oraz ich wyników.

W tym samym dniu odbyło się także 8. posiedzenie Komitetu Sterującego dla Obszaru Politycznego Czysta Żegluga, natomiast kolejnego dnia miało miejsce 16. posiedzenie Komitetu Sterującego dla Obszaru Politycznego Bezpieczeństwo. W ramach spotkań – uzupełniając seminarium – przedstawiono podjęte działania koordynatorów od ostatnich posiedzeń komitetów, w tym podkreślono udział koordynatora PA Safe w XII spotkaniu Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce, które odbyło się 25 maja 2017 r. w Warszawie. Przedstawiciel Trafi podczas spotkania polskiego Zespołu Roboczego przedstawił prezentację na temat PA Safe, informując o specyfice tego obszaru, realizowanych projektach flagowych, także z udziałem polskich instytucji, jak również o możliwościach włączenia się w prace PA Safe i zasadach dotyczących projektów flagowych tego obszaru. Koordynatorzy PA Safe wyrazili chęć udziału w spotkaniach roboczych w różnych krajach regionu, jak tylko będzie taka potrzeba.

Ponadto w ramach spotkań komitetów zwrócono uwagę na bieżące prace KE w zakresie SUERMB, w tym na przyjętym dniu 25 kwietnia 2017 r. Konkluzje Rady dotyczące realizacji strategii makroregionalnych UE; omówiono projekt *Let's communicate*; dyskutowano na temat możliwości uzyskania wsparcia finansowego dla projektów realizowanych w ramach SUERMB oraz potencjalnych nowych projektach flagowych. Poinformowano o zbliżającej się od 1 lipca 2017 r. prezydencji szwedzkiej w Grupie ekspertów ds. polityki morskiej CBSS. Priorytetami tej Prezydencji miało być wsparcie realizacji Agendy 2030, w tym szczególnie 14 celu zrównoważonego rozwoju, tj. zachowania i zrównoważonego wykorzystania oceanów, mórz i zasobów morskich na rzecz zrównoważonego rozwoju (SDG 14).

17. posiedzenie Komitetu Sterującego dla Obszaru Politycznego Bezpieczeństwo odbyło się w dniach 8-9 listopada 2017 r. w Gdańsku i w Gdyni. Natomiast 9. posiedzenie Komitetu Sterującego dla Obszaru Politycznego Czysta Żegluga, 7 listopada 2017 r. w Gdańsku. Organizacja Komitetów Sterujących PA Safe i PA Ship w Polsce była związana z seminarium *Biznes w sektorze morskim a Strategia Bałtycka* realizowanym w ramach projektu *Let's communicate*. Podczas seminarium zostały omówione korzyści, jakie może przynieść przedsiębiorstwom z sektora morskiego udział w projektach unijnych w ramach SUERMB, w zakresie Obszarów Tematycznych Żegluga i Bezpieczeństwo.

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Działania realizowane przez MSiT w ramach wdrażania SUERMB:

I. Udział w posiedzeniach Komitetu Sterującego Obszaru Priorytetowego Turystyka w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (Berlin, 12.06.2017 r.; Turku, 1.11.2017 r.)

Przedstawiciel MSiT poinformował m.in. o projektach z zakresu turystyki, w których partnerami wiodącymi są polskie podmioty:

- Baltic Museum Love IT, w którym partnerem wiodącym jest Uniwersytet Szczeciński,
- Biking South Baltic – z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną jako partnerem wiodącym,

- Baltic Pass- Maritime Heritage Tours - partner wiodący Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku oraz
- Baltic Stories - Województwo Zachodniopomorskie.

II. Udział w X Forum Turystycznym Państw Bałtyckich w Turku, 2-3 listopada 2017 r.

Forum odbyło się pod hasłem *Przyszłość turystyki w Regionie Morza Bałtyckiego*. W forum wzięło udział ponad 147 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, organizacji, instytucji i przedsiębiorstw oraz sektora nauki z państw regionu Morza Bałtyckiego.

III. Przedstawiciel MSiT brał udział w pracach:

- 1) Grupy Konsultacyjnej ds. Projektów Programu Interreg Bałtyk Południowy, której celem działania jest wspieranie projektów aplikujących o środki unijne, w których partnerami wiodącymi lub partnerami współpracującymi są polskie organizacje lub instytucje. W efekcie 6 z 12 projektów zaakceptowanych do dofinansowania z funduszy Interreg Bałtyk Południowy, dotyczy projektów szeroko pojętego sektora turystyki.
- 2) Komitetu Konsultacyjnego do spraw Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych programów Interreg Europa Środkowa, Programu Interreg Bałtyk i Programu Interreg Europa, na którym przygotowywano argumenty popierające projekty z udziałem polskich podmiotów na Komitet Monitorujący do spraw Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych przyznający środki na finansowanie projektów.

IV. Ponadto MSiT rozsyłał informacje do przedstawicieli sektora turystyki o m.in.: rozpoczęciu naborów dotyczących funduszy załączkowych dla projektów Interreg BSR oraz Instytutu Szwedzkiego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Obszar ratownictwa i ochrony ludności (koordynuje Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej)

Przedstawiciele KG PSP brali udział w posiedzeniach Grupy Sterującej Obszaru Priorytetowego „Bezpieczeństwo” SUERMB. W ramach tego gremium uzgadniane były m.in. projekty flagowe, których przykładem jest inicjatywa FIRE-IN, mająca na celu ustanowienie paneuropejskiej sieci praktyków w dziedzinie bezpieczeństwa. Polskimi instytucjami uczestniczącymi w przedsięwzięciu są Szkoła Główna Służby Pożarniczej i Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodzi im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy.

Ponadto, w ramach ww. spotkań podejmowane są działania na rzecz realizacji Wspólnej Deklaracji Wzmocnionej Współpracy w Obszarze Ochrony Ludności w Regionie Morza Bałtyckiego, przyjętej w maju 2017 r. na 15. Posiedzeniu Dyrektorów Generalnych Ochrony Ludności Rady Państw Morza Bałtyckiego. Deklaracja zwraca szczególną uwagę na problematykę budowania wspólnej kultury bezpieczeństwa, wdrażania Ram Ograniczania Ryzyka Katastrof z Sendai, zagrożeń CBRNE, zaangażowania samorządów w ochronę ludności oraz realizacji projektów z zakresu ochrony ludności – implementacji ich rezultatów oraz pozyskiwania funduszy na nowe inicjatywy. Do Deklaracji przyjęto także załącznik – Plan Działań, gdzie opisane zostały szczegółowe inicjatywy związane z ww. tematyką. Państwowa Straż Pożarna wyraziła zainteresowanie rozwijaniem zaangażowania przede wszystkim w ramach priorytetów: budowania wspólnej kultury bezpieczeństwa, lepszego wykorzystania rezultatów wspólnych działań oraz inicjowania projektów na rzecz innowacyjności.

Obszar przeciwdziałania handlowi ludźmi

Strona polska prowadziła w ramach SUERMB w 2017 r. następujące działania związane z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi:

W dniach 28 lutego – 1 marca 2017 r., Reykjavik - udział w spotkaniu Grupy Zadaniowej ds. przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS Task Force against Trafficking in Human Beings – TF-THB CBSS). Podczas spotkania omówiono m.in. *Terms of Reference* oraz *Strategic Plan for 2018-2020* dot. przeciwdziałania handlowi ludźmi, a także została przedstawiona aktualna informacja z projektów i inicjatyw TF-THB - m.in. dot. STROM II, TRAM – handel ludźmi wzdłuż tras migracyjnych. Polska podzieliła

się swoimi doświadczeniami z realizacji projektu *Increasing of effectiveness of referral, support, protection and reintegration of victims of THB through the practical application of the Transnational Mechanism*, który prowadzony był we współpracy z Bułgarią.

W dniach 18-19 maja 2017 r., Sztokholm – przedstawiciel Polski wziął udział w warsztacie zorganizowanym przez Specjalnego Przedstawiciela i Koordynatora ds. Zwalczania Handlu Ludźmi Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy (OBWE) w Europie oraz Dyrektora Generalnego Stałego Międzynarodowego Sekretariatu Rady Państw Morza Bałtyckiego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi w formie łańcuchów dostaw poprzez praktyki i działania rządów”. Spotkanie w Sztokholmie było trzecim z pięciu warsztatów przewidzianych do przeprowadzenia w ramach projektu i wpisało się w prace projektu, które koncentrują się na wymianie doświadczeń, organizacji warsztatów, jak również wypracowywaniu wspólnych dokumentów stanowiących rodzaj wytycznych dla rządów i biznesu w ww. obszarze.

W dniu 23 maja 2017 r., Reykjavik – udział w konferencji i warsztatach pn. „Mobilizowanie mężczyzn i chłopców do równości płci w regionie Morza Bałtyckiego”. Podczas konferencji uczestnicy wymienili się dobrymi praktykami krajowymi na rzecz równości oraz dyskutowali na temat zależności pomiędzy płcią a wykorzystaniem w handlu ludźmi.

W dniu 24 maja 2017 r., Reykjavik – udział w spotkaniu Grupy Zadaniowej ds. przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS Task Force against Trafficking in Human Beings – TF THB CBSS), podczas którego została przedstawiona aktualna informacja z istniejących projektów i inicjatyw TF-THB, m.in. dot. STROM II, kampanii z wykorzystaniem koszulek "Handel ludźmi - zbrodnia, która jest naszą odpowiedzialnością". Strona polska przekazała informacje m.in. o kampanii w telewizji publicznej na temat handlu ludźmi wyświetlanej w Polsce oraz o szkoleniu z różnic kulturowych u ofiar handlu ludźmi, które zostało zorganizowane dla funkcjonariuszy organów ścigania, a także o dystrybucji ulotek i komiksów o handlu, które są dystrybuowane wśród młodzieży.

W dniach 29-30 listopada 2017 r., Sztokholm - udział w spotkaniu Grupy Zadaniowej ds. przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS Task Force against Trafficking in Human Beings – TF-THB CBSS). Podczas spotkania omówiono sytuację handlu ludźmi w każdym państwie członkowskim, a także rozpoczęto dyskusję nt. nowego wspólnego projektu finansowanego ze środków europejskich, który będzie miał na celu opracowanie i opisanie międzynarodowego mechanizmu transnarodowego dla państw członkowskich RPMB.

Działania na forum Współpracy Służb Granicznych Państw Regionu Morza Bałtyckiego oraz Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Przestępczości Zorganizowanej w Regionie Morza Bałtyckiego

- współpraca służb granicznych

Straż Graniczna uczestniczyła w pracach **Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Przestępczości Zorganizowanej w Regionie Morza Bałtyckiego (Baltic Sea Task Force - BSTF)**, w ramach której przedstawiciel Zarządu Operacyjno-Śledczego Komendy Głównej Straży Granicznej reprezentował RP w zakresie problematyki dotyczącej nielegalnej migracji.

Straż Graniczna angażowała się w działania **BSRBCC tj. forum Współpracy Służb Granicznych Państw Regionu Morza Bałtyckiego**, w ramach którego realizowana jest bieżąca wymiana informacji na szczeblu operacyjnym, wspólne ćwiczenia i operacje w zakresie ochrony granic morskich i nadzoru nad obszaramiorskimi (wybrane funkcje straży przybrzeżnej), współpraca w zakresie analizy ryzyka w regionie, a także wspólne szkolenia i wymiana doświadczeń na poziomie eksperckim.

- współpraca policyjna

Współpraca policyjna prowadzona jest w oparciu o Grupę Zadaniową Państw Regionu Morza Bałtyckiego ds. Zwalczania Przestępczości Zorganizowanej (BSTF). W roku 2017, w ramach łotewskiej prezydencji w BSTF zostały przygotowane raporty analityczne dotyczące zagrożenia nowymi rodzajami narkotyków syntetycznych oraz zjawiskami kryminogennymi, związanymi z nielegalną migracją. Na ich podstawie mogą zostać zaplanowane wspólne operacje zmierzające między innymi do likwidacji kanałów przemytu narkotyków oraz zorganizowanych grup przestępczych czerpiących korzyści z organizacji nielegalnej migracji.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (w zakresie udziału w pracach Działania Horyzontalnego Sąsiedzi)

Ze względu na utrzymującą się okupację Półwyspu Krymskiego oraz kontynuację agresywnych działań Rosji wobec Ukrainy, a także obowiązujące od 2014 r. sankcje dyplomatyczne UE wobec Rosji, dialog polityczny z Moskwą nadal był znacznie ograniczony w porównaniu do lat poprzedzających konflikt rosyjsko – ukraiński. Utrzymywano jednak współpracę w wymiarze transgranicznym i regionalnym, w ramach Działania Horyzontalnego „Sąsiedzi” (Horizontal Action Neighbours – HA Neighbours). 12.06.2017 w Berlinie odbyło się czwarte spotkanie grupy koordynacyjnej Neighbours. Podsumowano współpracę z Rosją, której głównymi akcentami były wydarzenia o charakterze naukowym i uniwersyteckim (Dzień Nauki Bałtyckiej w St. Petersburgu, współpraca uczelniana w ramach Uniwersyteckiej Sieci Morza Bałtyckiego /BSRUN/, tematyka arktyczna).

Województwo Zachodniopomorskie

W kontekście zdefiniowanej w 2013 roku europejskiej sieci transportowej Województwo Zachodniopomorskie podjęło szereg starań na rzecz wyznaczania efektywnych modeli łańcucha dostaw w celu skutecznego wykorzystania lokalizacji w regionie Morza Bałtyckiego. Województwo włączyło się w realizację dwóch projektów flagowych Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego tj. TENTacle, NSB Core.

Projekt **TENTacle** ma na celu zwiększenie możliwości czerpania przez grupy docelowe korzyści z procesu wdrażania korytarzy sieci bazowej pod kątem zrównoważonego rozwoju i spójności terytorialnej w regionie Morza Bałtyckiego.

Celem projektu **NSB Core** jest zwiększenie trwałej dostępności wschodniego regionu Morza Bałtyckiego dla transportu towarowego i pasażerskiego.

Projekty flagowe Strategii tj. TENTacle, NSB Core, Scandria2Act dążą do utworzenia bałtyckiej platformy współpracy, która skutecznie przyczyniać się ma do ścisłego powiązania rozwoju regionalnego i polityki transportowej oraz wyraźnemu ukierunkowaniu priorytetów w regionie Morza Bałtyckiego. Efekty wspólnych działań tych trzech projektów prezentowane są podczas kolejnych forów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

W obszarach tematycznych: *Turystyka* oraz *Kultura*, Pomorze Zachodnie realizuje projekty finansowane ze środków Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020. Są to:

BALTIC STORIES - *Event tourism in the Baltic Sea Region based on stories, traditions and common cultural identity*, w którym Pomorze Zachodnie jest liderem;.

Fish Markets - *dziedzictwo rybołówstwa przybrzeżnego jako potencjał rozwoju turystyki, gdzie podejmowane działania inicjują współpracę transgraniczną między mieszkańcami, gminami, stowarzyszeniami i prywatnymi podmiotami.*

Biking South Baltic! *Promocja i rozwój Trasy Rowerowej Morza Bałtyckiego (EuroVelo 10) w Danii, Niemczech, Litwie, Polsce i Szwecji*, którego celem jest rozwój regionu Morza Bałtyckiego, jako destynacji turystycznej, szczególnie w odniesieniu do turystyki rowerowej.

Baltic Heritage Routes – *Bałtyckie Trasy Dziedzictwa. Rozwój infrastruktury turystyki dziedzictwa w obszarze Południowego Bałtyku*, gdzie głównym celem projektu jest tworzenie szlaków kulturowych. W roku 2017 Województwo podjęło również decyzję o włączeniu się do trzech projektów wspierających realizację celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Projekt ARRIVAL REGIONS ma na celu opracowanie i przetestowanie nowatorskich podejść opartych na innowacjach społecznych w celu integracji młodych imigrantów z krajów spoza UE na obszarach Europy Środkowej, objętych dotychczas negatywnymi zmianami demograficznymi głównie w postaci spadku liczby ludności na tych obszarach oraz starzenia się społeczeństwa. Rezultaty projektu mają przyczynić się do zwiększenia zdolności instytucji administracji państwowej, samorządowej w zakresie pomyślnego włączania młodych obywateli państw nienależących do UE w życie społeczne. Projekt jest zgodny z obszarem tematycznym "Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia" Strategii. Większy dobrobyt w regionie Morza Bałtyckiego zakłada dostęp do dobrze funkcjonującego rynku pracy, wspierającego mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-gospodarczą. Projekt przyczyni się do realizacji dwóch działań: 1) wymiany najlepszych praktyk w celu zwiększenia szans na zatrudnienie, złagodzenia integracji ze

społeczeństwem oraz 2) opracowania i testowania metod i systemów, głównie w celu wykorzystania ich przez lokalne podmioty w celu ułatwienia integracji na rynku pracy. Wśród działań zalecanych przez Strategię i planowanych do realizacji w ramach projektu są również: 1) budowanie kluczowych relacji z interesariuszami (w tym organizacjami pozarządowymi) oraz 2) szkolenia integracyjne i językowe.

Ponadto Województwo planuje realizację dwóch projektów w obszarze tematycznym „Kultura – Kultura i sektory kreatywne” tj. **StoryNet** i **Creative Ports**. Projekty przyczynią się do realizacji dwóch działań: 1) promowania sektora kulturalnego i kreatywnego regionu Morza Bałtyckiego, wspierania kreatywnej przedsiębiorczości oraz 2) promowania i prezentacji regionu Morza Bałtyckiego poprzez wpływ kultury na rozwój innowacji społecznych. Te ponadregionalne projekty dotyczące wspólnego dziedzictwa kulturowego pomogą ludziom poznać regionalne zasoby kulturalne Regionu Morza Bałtyckiego i będą źródłem inspiracji. Działania zaplanowane w ramach projektu mają na celu maksymalizację wartości społecznej i gospodarczej dziedzictwa kulturowego poprzez innowacyjne i przyjazne dla odwiedzających, prezentacje tych miejsc, zgodnie z celami Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Dla Województwa Zachodniopomorskiego współpraca z krajami Regionu Morza Bałtyckiego ma charakter strategiczny i pozostaje głównym priorytetem współpracy zagranicznej.

Z obserwacji województwa, strategia wpływa na zakres realizacji projektów finansowych z funduszy strukturalnych, a mianowicie na lepszą koordynację spójnej implementacji.

Polski Klaster Morski (PKM)

PKM uczestniczy aktywnie w projektach międzynarodowych realizowanych w Regionie Morza Bałtyckiego, sprzyjających rozwojowi współpracy innowacyjnych regionów oraz transferowi wiedzy i wdrażaniu innowacji w przemysłach morskich w państwach RMB, w tym:

1. TENTacle - Capitalising on TEN-T core network corridors for prosperity, growth and cohesion,
2. ELMAR - Supporting South Baltic SMEs to enter the international supply chains & sales markets for boats & ships with electric propulsions,
3. ECOPRODIGI – Eco-efficiency to maritime industry processes in the Baltic Sea Region through digitalisation,
4. SMART BLUE REGIONS,
5. E-LASS - European network for lightweight applications at sea,
6. InterMarE - Strengthening the international activity of blue sector SMEs in the South Baltic Sea area.

W ramach projektu **TENTacle** - Capitalising on TEN-T core network corridors for prosperity, growth and cohesion, Klaster wspiera Miasto Gdynia oraz Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. w działaniach mających na celu zwiększenie zdolności interesariuszy do wykorzystania korzyści związanych z uruchomieniem korytarzy sieci bazowej w Regionie Morza Bałtyckiego.

W projekcie **ELMAR** (Supporting South Baltic SMEs to enter the international supply chains & sales markets for boats & ships with electric propulsions) Klaster deklaruje wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz start-upów z regionu Morza Bałtyckiego w rozwoju i marketingu produktów e-mobilności. Klaster włączy się w roli eksperta do analizy rynków zbytu. Potencjał partnerski Klastra wykorzystać będzie można do utworzenia wspólnej platformy działań ponadregionalnych.

W projekcie **ECOPRODIGI** partnerzy projektu będą wspólnie projektować rozwiązania informatyczne do nadzorowania i optymalizacji ruchu statków i ładunków. Projektowane będą również systemy optymalizujące procesy produkcyjne w stocznich regionu Morza Bałtyckiego. ECOPRODIGI ma również określić kierunki rozwoju informatyzacji w sektorze transportu morskiego.

Projekt **SMART BLUE REGIONS** (Submariner Network EZIE, OT Innowacje) ma rozwijać inteligentne specjalizacje i błękitny wzrost w Regionie Morza Bałtyckiego. Wpisuje się w strategiczne działania Polskiego Klastra Morskiego, bowiem ma na celu zidentyfikowanie innowacyjnego potencjału Pomorskiego w obszarze przemysłów morskich oraz wykorzystania go w realizacji polityki Niebieskiego Wzrostu Unii Europejskiej. W ramach projektu partnerzy i uczestnicy koncentrują się na ustaleniu wspólnych obszarów i punktów stycznych, które mają przyczynić się do zwiększenia potencjału innowacyjnego regionów. W efekcie chodzi o wykreowanie nowych rynków i obszarów aktywności gospodarczej oraz zwiększenie konkurencyjności regionów w obszarze przemysłów morskich.

Projekt **INTERMARE**, w którym Polski Klaster Morski jest partnerem merytorycznym, ma za zadanie aktywizację międzynarodowej współpracy MŚP działających w sektorze przemysłów morskich regionu Południowego Bałtyku. Chodzi o zidentyfikowanie najdynamiczniejszych podmiotów i wzmocnienia ich pozycji na rynku międzynarodowym. Jednym z rozwiązań ma być rozwój współpracy i integracja działań promocyjnych na rynkach międzynarodowych. We wzmocnieniu pozycji morskich podmiotów MŚP z regionu Południowego Bałtyku wykorzystane będą wszelkie innowacje sprzyjające internalizacji produkcji oraz *benchmarking*. Obok tradycyjnych działań marketingowych zastosowane zostaną nowoczesne narzędzia *inbound marketingu*.

E-LASS (The European network for lightweight applications at sea), w którym Polski Klaster Morski działa od 2013 r. ma na celu integrację działań w rozwoju jednostek pływających z materiałów lekkich. Komisja Europejska ma status obserwatora, a Polski Klaster Morski zajmuje się transferem wiedzy oraz promocją projektu na rynku polskim i rynkach międzynarodowych. Główną ideą projektu jest fakt, że jednostki pływające, które są lżejsze od tradycyjnych zużywają mniej paliwa i mogą być zastosowane w wielu obszarach aktywności człowieka na morzu, od transportu morskiego i działalności naukowo-badawczej poczynając po farmy wiatrowe i rybne oraz przemysł off-shore.

Polski Klaster Morski brał aktywny udział w opracowaniu **studium nt. potencjału europejskiej gospodarki morskiej** realizowanym na zapotrzebowanie Komisji Europejskiej przez wiodące europejskie instytuty badawcze CETMAR, COGEA, POSEIDON. Zidentyfikowano w nim w formie opracowań statystycznych podstawowe obszary dotyczące przemysłów morskich w Unii Europejskiej. Polski Klaster Morski wniósł merytoryczny wkład w opracowanie zarówno w odniesieniu do danych dotyczących Polski jak i statystyk dotyczących Unii Europejskiej.

Instytut Morski w Gdańsku

Misją Instytutu jest dbałość o zachowanie wartości morza i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki morskiej. Instytut Morski jest jednostką naukowo-badawczą podległą MGMiŻŚ, aktywnie realizującą projekty wpisujące się w obszary SEURMB, z których wiele ma status projektów flagowych.

Instytut Morski w Gdańsku jest współzałożycielem i współkoordynatorem projektu flagowego w ramach Obszaru Tematycznego Innowacje „Sieć współpracy na rzecz innowacyjnego i zrównoważonego wykorzystywania zasobów morskich Bałtyku, w tym niebieskiego/zielonego wzrostu i biogospodarki SUBMARINER EZIE”. Celem Sieci są wspólne działania na rzecz poprawy bałtyckiego środowiska i gospodarki morskiej poprzez innowacyjne podejście do zrównoważonego wykorzystania zasobów morskich i środowiskowych.

Wśród obszarów zainteresowania Sieci znajdują się:

- tzw. „niebieskie” inteligentne specjalizacje – identyfikacja i tworzenie *know-how* w zakresie realizacji niebieskich strategii B+R+I, w tym narzędzi z zakresu *policy-mix* oraz tworzenie transnarodowych synergii i wartości dodanej współpracy; w tym obszarze Sieć realizuje (z udziałem Instytutu) projekt Smart Blue Regions.
- Niebieska biotechnologia (biogospodarka) – efektywne i skuteczne wykorzystywanie potencjału nauki w zakresie niebieskiej biotechnologii w regionie Morza Bałtyckiego (wspieranie tworzenia krajowych strategii biogospodarki; tworzenie panbałtyckiej agendy badań nad biogospodarką oraz identyfikacja i testowanie bałtyckich mikroorganizmów, w tym poprzez utworzenie centrum badań regionu); w tym obszarze Sieć realizuje następujące projekty: Baltic Blue Growth, MUSES, InnoAquaTech – wszystkie z udziałem Instytutu Morskiego w Gdańsku.
- Wizerunek sektora – tworzenie pozytywnego wizerunku dla produktów i usług z wykorzystaniem zasobów morskich, poprzez realizację kampanii społecznych; badań marketingowych dot. potencjalnych produktów pochodzenia morskiego oraz kreowanie wspólnej bałtyckiej marki dla tego typu działań.

Ponadto Instytut Morski w Gdańsku realizował w 2017r. następujące projekty, które przyczyniają się do realizacji celów SUERMB:

- DAIMON (“kontynuacja” CHEMSEA), Baltic LINEs, GREEN CRUISE PORTS (IBSR)
- BaltSpace, SHEBA, SEAMOUNT (BONUS)

Związek Miast Bałtyckich

Związek Miast Bałtyckich wziął aktywny udział w 8. Forum Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego w Berlinie, w dn. 13–14.06.2017, współorganizując wówczas cztery seminaria: „Nothing about us without us – making it work!”, „First Participation Day of the EUSBSR”, „Smart water sector seminar” oraz Konferencję Młodzieży.

Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk

Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk prowadzi badania podstawowe procesów przyrodniczych w środowisku morskim. Obszarem, na którym skupia się cały szereg badań statutowych jak i projektów naukowych realizowanych w IO PAN jest Morze Bałtyckie. Działania te są zgodne z głównymi celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego związanymi z ochroną środowiska, adaptacją do zmian klimatu i wspierającymi efektywne zarządzanie regionem, a w szczególności wpisują się w zagadnienia priorytetowe celu głównego „Save the Sea”.

Najważniejsze przykłady takich działań to:

1. Stworzenie, w ramach realizacji projektu flagowego INTERREG BSR/2016/2 *Wsparcie decyzyjne w zakresie zatopionej amunicji, DAIMON*, którego liderem jest IO PAN, silnej interdyscyplinarnej grupy naukowców i specjalistów z instytucji zlokalizowanych w różnych krajach nadbałtyckich, skupionej wokół rozszerzania wiedzy o rejonach zatopień broni chemicznej w Morzu Bałtyckim. Prowadzona w ramach projektu współpraca umożliwia wymianę doświadczeń, a rozwijane metodyki badawcze będą mogły zostać wykorzystane w kolejnych zlokalizowanych w przyszłości rejonach zatopień amunicji chemicznej i konwencjonalnej.
2. Przeprowadzenie badań wyjaśniających rolę alkaliczności boranowej w kształtowaniu pH wody morskiej, a w sposób szczególny wody bałtyckiej. Uzyskane wyniki są pierwszymi dla Morza Bałtyckiego i jednymi z nielicznych na świecie na temat stężeń boru w wodzie morskiej i jego konsekwencji dla struktury i funkcjonowania systemu kwasowo-zasadowego. Wbrew dotychczasowemu przekonaniu o autochtonicznym pochodzeniu boru wykazano, że to rzeki są głównym jego źródłem dla Bałtyku, co można zaklasyfikować jako tzw. anomalie jonów.
3. Skonstruowanie algorytmów na zdalne określanie stężenia chlorofilu *a* i na wyznaczanie głębokości dysku Secchi w strefie przybrzeżnej Bałtyku Południowego. Algorytmy te, wykorzystujące dane radiometryczne satelitarne skanera OLI o wysokiej rozdzielczości przestrzennej pozwalają na praktyczne wykorzystanie w satelitarnej teledetekcji i kontroli warunków środowiskowych strefy przybrzeżnej Bałtyku Południowego.
4. Określenie charakterystyki wód warstwy głębokiej Bałtyku będącej pod wpływem wód wlewowych z Morza Północnego. Wlewy takie charakteryzują się wysokim zasoleniem i dużą zawartością tlenu. Stwierdzono jednak, że już po upływie ok. 9-10 miesięcy od rozpoczęcia badanego wlewu, warunki beztlenowe powróciły do swoich pierwotnych wartości. Wyniki mają istotne znaczenie dla określenia znaczenia epizodycznych wlewów dla utrzymywania się stref beztlenowych w Bałtyku
5. Rozwój Systemu SatBałtyk, który został opracowany i uruchomiony w ramach projektu POIG.01.01.02-22-011/09: *Satelitarna kontrola środowiska Morza Bałtyckiego*. System umożliwia sprawne i systematyczne monitorowanie stanu i prognozowanie zmian środowiska Bałtyku wraz z jego strefą brzegową, w oparciu o nowatorskie techniki satelitarne wsparte odpowiednimi modelami matematycznymi procesów zachodzących w morzu. Dostarcza na bieżąco informacji o stanie i funkcjonowaniu środowisku Morza Bałtyckiego w postaci map i cyfrowych danych o odnoszących się do szeregu fizycznych chemicznych i biologicznych właściwości ekosystemu Morza Bałtyckiego (www.satbaaltyk.pl). Wiedza ta może służyć potrzebom różnych gałęzi gospodarki, ochrony środowiska, nauki, rekreacji i sportu.

Krajowe Centrum ds. AIDS

W ramach działań na rzecz zdrowia obywateli państw położonych w regionie Morza Bałtyckiego, Krajowe Centrum ds. AIDS aktywnie uczestniczy w pracach Partnerstwa Wymiaru Północnego w Dziedzinie Zdrowia i Opieki Społecznej (Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being – NDPHS), którego Sekretariat koordynuje Obszar Tematyczny Zdrowie w Strategii.

W dniach 1-2 marca 2017 r. przedstawiciel Krajowego Centrum ds. AIDS wziął udział w czwartym posiedzeniu Grupy Eksperckiej ds. HIV/AIDS i Infekcji Powiązanych. Głównymi tematami było omówienie

trwających programów o zasięgu ogólnoeuropejskim: HA-REACT, EMIS 2017 oraz ECHOE oraz Nowego Programu Zdrowia Nordyckiej Rady Ministrów, którego celem jest wzmocnienie roli podstawowej opieki zdrowotnej w profilaktyce, diagnozowaniu i poradnictwie HIV/ko-infekcji. W dniu 23 marca 2017 r. w siedzibie Krajowego Centrum ds. AIDS miało miejsce spotkanie organizacji pozarządowych z przedstawicielem NDPHS na którym omawiano możliwości finansowania przez NDPHS działań opisanych w założeniach projektu HATBAI.

6. Wnioski

- Kraje basenu Morza Bałtyckiego pozostają ważnymi strategicznie partnerami Polski i należy dążyć do zacieśnienia z nimi współpracy regionalnej. Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego jest obecnie jednym z najważniejszych formatów takiej współpracy. Umożliwia ona podjęcie skoordynowanych działań na rzecz ochrony środowiska, rozwoju połączeń i wzrostu gospodarczego z wykorzystaniem podejścia międzysektorowego, a także zwiększenie interakcji pomiędzy instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami basenu, w ramach wspólnie generowanych i realizowanych projektów.
- Polskie instytucje są zaangażowane w około 75% projektów flagowych realizowanych w ramach Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego. Jednocześnie tylko w przypadku ok. 10% projektów polskie podmioty mają status lidera. Niezbędna jest kontynuacja działań na rzecz wzmocnienia pozycji polskich instytucji jako liderów projektów flagowych.
- Zagadnienie strategii makroregionalnych coraz częściej pojawia się w kontekście dyskusji o przyszłości polityki spójności. Równolegle zauważalny jest trend wzmacniania znaczenia strategii makroregionalnych w architekturze współpracy regionalnej UE. W tym kontekście niezbędna jest kontynuacja współpracy MSZ, w tym Narodowego Koordynatora, z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju w celu wypracowania spójnego polskiego stanowiska.
- Istotny jest dalszy dialog Narodowego Koordynatora z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju oraz polskimi przedstawicielami w Komitecie Monitorującym IBSR w celu ustalenia wspólnego stanowiska dotyczącego przyszłych powiązań między SUERMB a programem Interreg BSR.
- Wyzwaniem pozostaje większe zaangażowanie polskich instytucji we współpracę w ramach sieci Instytucji Zarządzających programami operacyjnymi, w tym w szczególności ERDF MA Network.
- W kontekście planów organizacji Forum SUERMB w Polsce w 2019 r. niezbędna jest wzmocniona współpraca międzyresortowa, mająca na celu m.in. wsparcie merytoryczne w zakresie przygotowania głównych paneli, pozyskanie potencjalnego zaangażowania kierownictwa politycznego oraz działań promocyjno-komunikacyjnych.